

KYRGYZSTÁN

NÁVRAT
V HODINĚ
DVANÁCTÉ!

2010

Kyrgyzstán – nepříliš obydlená republika ve střední Asii. Cesta k ní – nelehká... V prvním díle jsme naše cestovatele opustili těsně před hranicemi Uzbekistánu. Podaří se jim dorazit až do cíle?

text: Roman Florian, foto: Standa Tikal

Chvilku klidu před soumrakem

Na začátku druhého dílu našeho cestopisu přijíždíme k Uzbekistánu.

Na hranicích pohoda, narušená snad jen posledním úředníčkem, který si, kanec, všiml naší svévolné úpravy trasy, a tak nás to stojí 45 dolarů. Uzbeki nechtěli nic.

Pár kilometrů za hranicí vypovídá poslušnost KTM. Závalu v elektroinstalaci řešíme nahrazením uhnílého páskového vodiče na hlavní pojistkové skříňce drátem. Pro tuto opravu se nakonec vžil název Poubesova smyčka. Silnice vede znovu přes horkou poušť Karakum, je dost rozbitá a místy zavátá písekem. Peníze je problém vyměnit, a tak platíme drobnými dolary.

Znaveni spíme na lavicích v Čajchaně, 200 km od Buchary – i tady jsme narazili na hodného člověka, šoféra, co nám z korbys svého Kamaze sundal masitého melouna.

Jedna z perel hedvábné stezky Buchara je tedy dobytá. Místní taxikář je super, dělá nám prohlídku

města a pomáhá vyměnit peníze. Směna je možná jen na bazaru u veksláků, ale díky němu máme dobrý kurz, a tak za 400 dolarů dostáváme plnou igelitku paklíků místní slabé měny. Úhrnem 800 000 sumů. Prohlídli jsme památky, nakoupili ručně dělané suvenýry,

což je čím dál tím těžší v záplavě cetek z Číny, a pojedli místní tradiční kuchyni. Chlapík si řekl o 50 dolarů, vzhledem k jeho službám to bylo relevantní. Do sedel a dál po hedvábné stezce, tentokrát na Samarkand. Pivovar s českým sládkem, který nám jako azyl dopo-

UZBEKISTÁNSKÁ REPUBLIKA

Hlavní město: **Taškent**
Rozloha: **447 400 km²**
Počet obyvatel: **27 372 000** (v roce 2007)
Jazyk: **uzbečtina** (úřední), ruština, tádžičtina
Náboženství: **islám** (88 %), pravoslavi
Měna: **sum** (UZS) = 100 sumů za 1,05 Kč

REPUBLIKA KAZACHSTÁN

Hlavní město: **Astana**
Rozloha: **2 717 300 km²**
Počet obyvatel: **15 658 308** (v roce 2008)
Jazyk: **kazaština** (úřední), ruština (úřední)
Náboženství: **islám** (53,7 %), křesťanství
Měna: **tenge** (KZT) = 100 tenge za 11,7 Kč

Tahle cesta je na mapě žlutě!

ručili kluci z prvního pěšího pluku, jsme našli za pomoci místního řidiče. Vrátnému jsme sdělili, že jsme kontrola z Čech a ať zavolá sládku. Netrvalo dlouho a už jsme koštovali pivo Pulsar v hospodě českého typu. Jen obsluha byla na naší žízeň jaksi pomalá. Stany stavíme na zahradě domu, kde sládek spí.

Padající plány

Naše mise do Kyrgyzstánu je v troskách. Dozvídáme se, že na jihu země, kudy tam máme vjet, zuří občanská válka a hranice jsou uzavřeny. Prohlížíme si v klidu pivovar a snažíme se zjistit, jak prodloužit víza. Máme opravdu problém. Víza byla poskládaná podle cesty a teď tam máme díru. Uzbekistán musíme opustit 16. 6., ale do Kazachstánu nám začínají až 18. 6. Zatím si ale užíváme náručí Samarkandu s jeho mnohými

památkami a bazary. V pivovaru zůstáváme ještě jednu noc.

Piva bylo tak akorát, takže v 5.30 startujeme směr Taškent, kde musím vyřešit ta víza. Staví nás policajt a po dechové zkoušce provedené do čepice konstatuje, že jsme opilí. To odmítáme, a tak vytasí radar, a že jsme jeli rychle. To také s díky odmítáme, a když začíná být situace napjatá, Standa vyndává propisku a píše si číslo policajta. Ten začíná vyvádět a přetahuje se o Standovo zápisník. Začala strkanice a přichází důrazné upozornění, aby tohle už nikdy nedělal, že to jsou naše osobní věci. Netuším, kde se to v nás vzalo, ale zabralo to.

Uniformovaný maník změknul a raději nás pustil dál.

Jsme v Taškentu a jedeme na ministerstvo zahraničních věcí, kam nás nasměroval náš konzulát. Čekáme v parku, když přijde zpráva, že víza nám dají na letišti. Nakonec platíme každý 40 dolarů a vyzbrojení vízy do 18. 6. jedeme na sever do hor, kde najdeme na dva dny azyl mezi vrcholky zasněžených hor. Vše se v dobré obrátilo. Zatím...

Napříč Kazachstánem

První noc v nové zemi byla okořeněná boufkou. Naše moskytiéry vodu zadrží jen pikosekundu, a tak rychle ven a v největším lijáku instalujeme tropika. I přesto, že v této činnosti jsme rutiněři, ve stanech už je slušná potopa.

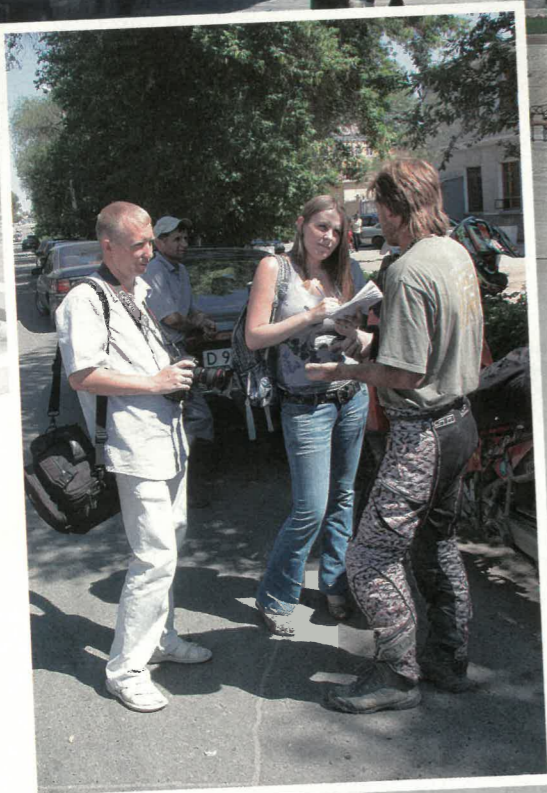
Ráno je už zase klasický pařák a my, vyzbrojení znalostí kurzu a radami, razíme měnit prachy a doplnit zásoby na bazar. Pár nabídek odmítáme, až dostaneme, co chceme, a to je 14 500 tenge za 100 dolarů.

KDYŽ MI PO JEDNOM HUPANCI TANCUJE NÁŘADÍ Z OTEVŘENÉHO KASTLÍKU PO ZÁDECH, MUSÍM ZASTAVIT

Hned za městem začíná moje dnešní prokletí, motorka tancuje a mně je jasný, že mám prázdný kolo. Měníme duši, utrhá se ventilek. Ujedu tak 20 km a vytahuju hřebík ze znova prázdného kola. Aplikujeme v dobré víře antipich, ale dušovkou to jen prosviští. Lepení ve 45 stupních je fakt chuťovka. A po 100 km je kolo opět prázdné. Tušil jsem to už delší dobu, ale jelikož cesta, kterou jedeme, byla jedna velká díra, přikládal jsem nestabilitu nainvazivně množství šterku a písku. Až když mi po jednom hupanci tancuje

Kousek tam
je Kyrgyzstán

Novinářka byla
fešná a kluci tím
pádem ochotní

naradí z otevřeného kastlíku po zádech, musím zastavit – a kolo je fakt prázdný. Z náradí pohledám, co jde, a zase zouvám. Tentokrát se odlepil flastr. To celé ještě 2x a vzdáváme to.

Poubes a kluci berou kolo a jedou hledat servis. Já a Standa sedíme ve stepi a kecáme. Se soumrakem se začíná objevovat nejen hmyz, ale naštěstí i Kuba s kolem a lahvočným pivkem. Než ve mně zmizí poslední doušek zlatého moku, mám nazuto a beru za plyn. Sotva se vymotám z terénu na hlavní, mám kupodivu zase prázdné kolo! Na nic nečekám a zbaven všech iluzí jedu do 20 km vzdálené obce po prázdném. Udržuju stovku a Mitaska se chová celkem obstojně. Kord má opravdu dobrý. Sundám kolo, ale servis už je zavřenej, a tak spíme za hospodou. Šašík zastříkley octem chutná dobře a piva mají dost. Jak tak kecáme, najednou slyšíme známou melodii – z reproduktorů se line odhrnovačka „Já na to mám“ od dávno zaniklé formace Naturál. „Ty vole, tak to je masakr, jak to udělal?“ Naběhnem do lokálu a je jasno, internetový rádio. Moc dobrej pocit, slyšet rodný jazyk tak daleko od baráku. Ráno moudřejší večera je svatá

pravda. Kluci našli lepší pneuservis, plášť je zalepen a namontován bez duše. Tahle oprava dojede až domů. Cestou na Kyzylordu platíme pokutu za blbý projekt kruháče a stavujeme se v bani, kde se dokonale vydrbeme. Směřujeme na Bajkonur a potkáváme polskou výpravu. Vezou motorky na vleku a jedou do Kyrgyzstánu, situace je už prý lepší a severní přechody fungují.

Navečer Poubes domluvil spaní u chlapíka v opuštěné čajchaně. Hrozný vedro, dusno a mouchy. Kladem byl zavlažovací kanál, kam jsme večer zahučeli.

Hvězdný války, kosmický dálky, Bajkonur

Je pod mrakem a vítr jako blázen. Kamarád Anton z Bajkonuru píše, že právě vypustili raketu. Zase jsme to prošvihli, stejně jako v roce 2007, kdy jsme u Antona spali při cestě do Mongolska. U města se s Antonem zdravíme a ptáme se ho, jestli ten vítr dělájí ty rakety, jak tvrdí místní. Prej ne, že si to jen vsugerovali. No nevím, nevím. Dál už se jen flákáme po čajchanách a snažíme se vymyslet, co tu budeme dělat do 27. 6., kdy nám začíná ruský vízum. Navrhují zajet na břeh Aralského moře. Kluci z auta to odmítají kvůli absenci pohonu 4X4 a Standa kvůli množství písku a dost nesjízdnému terénu. Netvrdím, že tam dojedu, ale projekt kolem a nepokusit se o to bych bral jako osobní prohru. Poubes to naštěstí pochopil, a tak jsme se rozdělili na dvě skupiny... Ráno si začínáme razit cestu stepi. Místy jedeme po velbloudích stez-

kách, které nás zavedou k osamělým stavením s pár honáky, místy jen po trsech mateřídoušky, kde mám pocit, že se motorka i já za chvíli rozpadneme na prvčinitele. Hlavně pořádku k modré barvě na GPS. Odhadem po 3 hodinách zastavujeme na útesu ve zbořeně vesnici a vidíme proužek moře.

Po útesu je nemožné se k moři dostat, ale při focení jsme si všimli starého polorozpadlého betonového mola, které vede na bývalé dno. Domluva je krátká – „jedem“. Při průjezdu ruinami vesnice se jen hrozím defektu, a tak mám oči na štopkách, jelikož lepení i duše zůstaly v autě.

Na místní oslavu narozenin jsme zapadli perfektně

Tak jo, jsme na vyschlém dně, jedeme na západ a doufáme, že narazíme na cestu, co nás vyvede naším směrem k vesnici Akespe. Překonáváme vyschlá koryta řek, písčná pole, padáme, zvedáme se a snažíme se vyjet na útes. Voda nám začíná rapidně ubývat a my se škrábeme nahoru. Nevím, po kolika nezdarech se nám podaří najít místo, kde motory našich strojů pokoří písek a převýšení.

Nahoře se jako Jeníček hledající světlo rozhlížíme v naději, že uvidíme vlásek cesty. „Hele, támhle! Cesta!“ Po pár kilákách ji máme. Je to sice grunтовka, ale pro nás v dané chvíli dálnice. Rozhodneme se dojet až k vodě. Odměna je sladká. Jsme u zrezivělého torza jedné z lodí, co tu lidé zanechali na mělčině jako němého svědka devastace ekosystému. Další silueta se rýsuje asi půl kilometru od nás. Dokumentujeme náš úspěch a jedeme k další zajímavosti, kterou je vřídlo horké slané vody, pak už jen zdolat dunové pole a jsme ve vesnici.

PŘEKONÁVÁME VYSCHLÁ KORYTA ŘEK, PÍSEČNÁ POLE, PADÁME, ZVEDÁME SE A SNAŽÍME SE VYJET NA ÚTES

Akespe je hodně divoká vesnice a my jí jen profrčíme a pádíme písčitém korytem cesty na Saksaul. Písku je místy hodně a tam, kde tahle měkká peřina chybí, je plno děr. Unavené ruce a nohy už těžko zvládají nárazy, a tak zvolňujeme tempo. Když máme vesnici na dohled, vlítne Poubes do smrdutého dobytčího kaliště a dokonale mě zahájí srajtem – to fakt potěší. Ve vsi tankujeme a na telefonu je zpráva, že kluci jsou v Chelkaru a že cesta je šílená. Máme to tam 150 km a v tělech už 250, to bude náročný. Smekám klobouk před účastníky Rallye Dakar.

Přichází pád

Stoupám znovu do stupaček, beru za plyn a jedu první vstříc rozbité cestě. Asi po 20 kilometrech přišel můj nešťastný okamžik. Kolejí je čím dál tím víc, písek vystřídá prach, který maskuje jejich hloubku tak dokonale, že už nestačím adekvátně reagovat. Pamatuji si jen let vzduchem a náraz do hlavy. Už za letu jsem věděl, že noha mi divně vlaje. Když jsem se probral, slyšel jsem motorku, jak mi vrčí za hlavou.

Chudinku mašinu chcípnu! Poubes, kterej mezitím dorazil. Kouknu na nohu, je celá otočená ven. Žádám ho, aby mi ji vrátil, kam patří. Statečně za ni

Smutné pobřeží jezera Aral

Ve vsi doskáču po jedné za pomoci chlapků z auta ke zdravotnímu středisku. Sestra se nás snaží poslat do vchodu na druhé straně budovy, ale já mám dost a usedám na tvárnici u zdi. Mezitím se množí Emilové. Přichází chlapík v košili a kouká mi na nebohoh končetinu. Říká, že má nějaký ten semestr medicíny, a začíná jednat. Bota musí dolů. Pro Poubesovo nůž žádná práce, pro mě první zkouška odolnosti. Chlapík nohu prohmatává a najednou za ni zabe-

KOUKNU NA NOHU, JE CELÁ OTOČENÁ VEN. ŽÁDÁM HO, ABY MI JI VRÁTIL, KAM PATŘÍ

re a snaží se ji vrátit na své místo. Bolest napne moje tulení tělo jako luk, leč pokus byl neúspěšný. Druhý pokus je pro mě ještě trýznivější, bolest už čekám. Chudák Poubes mi drží holeň a maník mi za nohu trhá vší silou. Prasknutí, které Martin přirovnal k přelomení větve, v záchva-

tu bolesti neslyším. Pak nastal klid, chlápek se usmívá a uklidňuje mě, že už je mučení konec. Za mého nesouhlasného řevu mi prohmatává hlezno a konečně mi dává trochu klidu.

Za dlahu mi posloužila hromádka prkýnek, ze kterých bylo ale nejdřív třeba vyndat hřebíky a panty. Pak přinášejí nosítka. Je na nich obrovský flek zaschlé krve. Uléhám a týpci mají s mými 110 kg co dělat. Konečně se zabouchnou dveře sanitky a jedu na rentgen. Kdybych tušil, že to je 200 metrů, ani bych si nelehal.

V Aralsku v nemocnici mě čeká další zkouška. Výtahy nebo dokonce bezbariérové vchody tu nehrozí, a tak skáču po schodech do ordinace. Čekání na doktora mi zpestří policajti, které zavolal nějaký aktivista, berou mi doklady a moji poznámku, že v týchle zemi jsou milice rychlejší než doktor, přecházejí s úsměvem. Mladý doktor okouknul snímek a poslal mě do sádrovny ve druhém patře. Při sádrování plyne rozhovor a doktor se ptá, kdo to bude platit. Srdnatě mu odvětim, že mám pojistku. Doktor se podivuje, ale já si trvám na svém a on asi pod vidinou

Každodenní rutina ve stepi

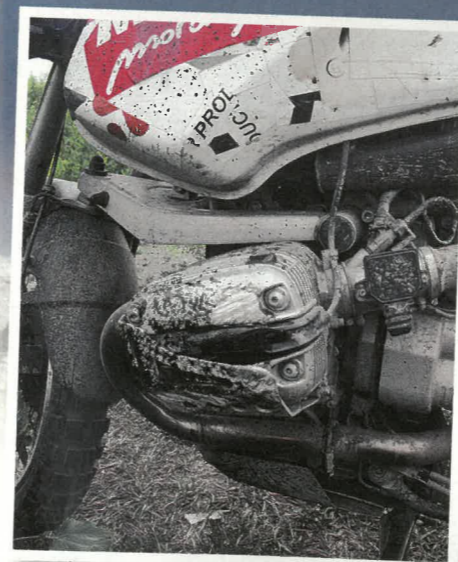
někým jiným, taky rychlou jízdou. Říkám mu, že jsem jel pomalu a že za nehodu může stav komunikace. Moje výpověď se nemění ani po dvou hodinách jeho odchodů a příchodů a konečně přináší protokol k podpisu. Mezitím volám domů a sděluji ženě tu „radostnou“ událost.

Po bezesné bolavé noci mě budí kluci. Dorazili zpět až ráno. Dáváme dohromady výstroj pro Kubu (který se bude muset za mě vrátit na motorce) – Standovy náhradní kalhoty, moje bunda stažená nadraz a do helmy triko na utěsnění. Takto vystrojen (a s absencí příslušného řidičského oprávnění) vyráží, musí mi přeci pomoci dostat motorku domů. Já místo něj usedám na místo spolujezdce do doprovodného Land Roveru...

Na cestě domů

Díky klukům a jejich veliké pomoci (a hlavně obětavosti) jsem z té dálky doslova dovlék trosku svou i svojí motorky až do Polska, kam už pro mě dojel kamarád v dodávce. Nevím, jestli bych vydržel dojet já, ale z motorky tekla olej prodřeným víkem a taky z ložiska zadního kola. Po půlnoci jsem doma v Tachově. Ráno mě dcera Renata veze do Plzně do špitálu. Verdikt zní zlomený kotník a trombóza. Návrat v hodině dvanácté.

Cesta se podepsala na nás obou

mnoha papírů, co by musel vyplnit, mávne rukou a říká, že to je první pomoc a ta že je zdarma.

Policajti mi jsou oporou při poskocích na parkoviště a vezou mě na stanici. Pozvání na vyšetřovnu do druhého patra rezolutně odmítám a usedám venku na schody, kde si zapaluju cigáro, co mi předtím koupili v krámu. Komisař na mě zkouší různé varianty o nehodě, jako třeba srážku s kolegou či

MONGOLIA MOTO ADVENTURES

Kontakt
Milan - milan@touratech.cz
tel.: +420 602 10 06 77
Lubo - bohemia@bohemia-ub.com
tel.: +976 99 11 13 14
Více informací na :
www.mongoliamotoadventures.net

Na rok 2011 jsme připravili tyto výpravy

I.	29.5.	-	11.6.	Gobi
II.	19.6.	-	25.6.	Gobi
III.	3.7.	-	14.7.	Dadal+Naadam
IV.	24.7.	-	6.8.	Khuvsgul Nuur
V.	14.8.	-	27.8.	Khuvsgul Nuur
VI.	4.9.	-	17.9.	Gobi
VII.	24.9.	-	8.10.	Gobi